

1

Üçüncü asılda, İslâm'a sonradan giren bazı eski din âlimleriyle ilgili hangi temel problemden söz edilivor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 1

Önceki dinlerden taşıdıkları bazı yanlış bilgilerin, sanki İslâm'ın bir parçasıymış gibi sanılması probleminden söz ediliyor.

2

Bu yanlış karışmanın sebebi ne olarak gösteriliyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 2

O kişilerin eski bilgi birikimlerini de beraberlerinde getirmeleri ve bunların ayıklanmadan kabul edilmesi.

3

Dördüncü asılda hadisın
kendisiyle, râvilerin sözleri
arasında nasıl bir karışıklık
vasandığı anlatılıyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 3

Rivayet aktaranların kendi yorumları veya çıkardıkları sonuçlar, hadisin asıl sözü sanılmıştır.

4

Bu karışıklığın sonucu olarak ne tür bir hata ortaya çıkabiliyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 4

Aslında hadise ait olmayan kusurlar, hadise yüklenip onun zayıf olduğu söylenebiliyor.

5

Beşinci asılda ilham alan velilerle ilgili hangi yanlış değerlendirmeye dikkat çekiliyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 5

Onlara gelen bazı manaların
doğrudan hadis gibi kabul
edilmesi yanlışına dikkat çekiliyor.

6

İlham neden hadisle aynı
kesinlikte görülmemelidir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 6

Çünkü ilhamda arızî sebeplerle
hata bulunabilir.

7

Altıncı asılda halk arasında
yaygınlaşan bazı kıssa ve hikâyeler
hangi özellikleri sebebiyle farklı
değerlendirilmelidir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 7

Bunlar bazen atasözü gibi yerleşir; asıl amaçları kelime kelime gerçek bilgi vermekten çok, bir ders veya öğüt taşımaktır.

8

Peygamber Efendimizin bu tür yaygın anlatıları kullanmasındaki gaye ne olarak açıklanıyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 8

İnsanlara doğru yolu göstermek için temsilli ve kinayeli bir anlatım kullanmak.

9

Bu tür anlatılarda görülen eksiklik
veya uygun düşmeyen yönler
kime nisbet ediliyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 9

Toplumun örfüne, alışkanlıklarına
ve insanlar arasında yaygın
biçimde dolaşan anlatı şekline
nisbet ediliyor.

10

Üçüncü, dördüncü, beşinci ve
altıncı asıllar birlikte
düşünüldüğünde, hadislerle ilgili
hüküm verirken hangi dikkat

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 10

Hadisin aslını, sonradan karışan yorumları, ilhamları ve halk anlatılarını birbirinden ayırarak ihtiyatlı davranmak isteniyor.

11

Metinde üçüncü asıl, eski din mensuplarından İslâm'a giren âlimler hakkında nasıl bir uyarı veriyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 11

Onlardan gelen her bilginin dinin
özüne ait sanılmaması gerektiği
uyarısını yapıyor.

12

Burada söz edilen yanlış bilgi türü
nasıl bir nitelik taşıyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 12

Gerçeğe uymayan, önceki inanç
çevrelerinden kalmış bilgiler
niteliği taşıyor.

13

Dördüncü asıla göre, hadis değerlendirmesinde insan unsurundan kaynaklanan hangi risk vardır?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-altinci-asla-rivavetlerde-hata-kaynaklari

Cevap 13

Rivayet eden veya açıklayan kişilerin yanılabilmesi riski vardır.

14

Bu risk, hadisin değeri hakkında nasıl yanlış bir sonuca yol açabilir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 14

Kişisel yorum hadisin parçası
sanılınca, hata hadise yüklenip
onun kusurlu olduğu
zannedilebilir.

15

Beşinci asılda sözü edilen manalar
kimlere hangi yolla gelebilir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 15

Keşif ve velayet ehli kimselere
ilham yoluyla gelebilir.

16

Bu manaların hadis sayılması
neden sakıncalıdır?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 16

Çünkü ilham saygıdeğer olsa da yanılmaz değildir; bu yüzden vahiy ve hadisle aynı seviyeye konamaz.

17

Altıncı asılda halk içinde çokça bilinen hikâyelerin hangi yönü öne çıkarılıyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 17

Asıl değerlerinin, literal doğruluktan çok taşıdıkları mesaj ve kullanım maksadı olması öne çıkarılıyor.

18

Bu çerçevede Peygamberimizin
bazı kıssaları aktarması nasıl
anlaşılmalıdır?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 18

Eğitici bir hedefle, temsil veya dolaylı anlatım şeklinde değerlendirilmelidir.

19

Metne göre bu çeşit anlatılarda görülen kusurlar neden doğrudan dine yüklenmemelidir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 19

Çünkü bunlar çoğu zaman halk arasında şekillenmiş anlatı kalıplarından kaynaklanır.

20

Bu dört asılın ortak mesajı bir cümleyle nasıl özetlenebilir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 20

Dinî rivayetleri değerlendirenken kaynakları karıştırmamak ve her bilgiyi yerli yerine koymak gerekir.

21

Üçüncü asılda anlatılan durum,
İslâmî bilgilere dış kaynaklı
unsurların karışabileceğini nasıl
gösteriyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kaynaklari

Cevap 21

Başka dinlerden gelen kimselerin
eski bilgilerinin de birlikte
taşınmasıyla böyle bir karışma
olabileceğini gösteriyor.

22

Bu karışmada asıl yanlış nedir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 22

Önceden kalan bazı yanlış bilgilerin, İslâm'ın kendi bilgisi sanılmasıdır.

23

Dördüncü asılda “hadis sanılma” problemi hangi iki şeyin birbirine karıştırılmasından doğuyor?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivayetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 23

Hadisin asıl metniyle, onu nakledenlerin sözü veya yorumu birbirine karıştırılıyor.

24

İnsan hataya açık olduğu için
burada neye karşı tedbirli olmak
gerekir?

11sinif 24-soz-p17-yirmidorduncu-soz-ucuncu-dal-ucuncuden-
altinci-asla-rivavetlerde-hata-kavnaklari

Cevap 24

Rivayetçinin çıkardığı sonucun mutlaka hadisin kendisi olduğunu sanmaya karşı tedbirli olmak gerekir.